

8

Cairt Íospartach na Seirbhíse
Cróinéara

8: Cairt Íospartach na Seirbhíse Cróinéara

CONAS A FHREASTALÓIDH AN TSEIRBHÍS CHRÓINÉARA ORT

Is duine é an cróinéir a fhiosraíonn an chúis a bhíonn le bás obann gan mhíniú nó bás foréigneach. Más baill teaghlaigh nó cara duine a fuair bás de bharr na coireachta tú, míníonn an forléargas seo a leanas mar a fhreastalóidh an tSeirbhís Chróinéara ort.

Áirítear ar obair an chróinéara:

- **sainaithint** – cuireann sainaitheint chorp an duine éagtha as go mór do bhaill teaghlaigh nó do chairde. I gcásanna áirithe is féidir socruithe a dhéanamh go ndéanfadh duine eile é seo duit, má airíonn tú go gcuirfeadh sé isteach rómhór ort é a dhéanamh tú féin;
- **scrúduithe iarbháis** – féadfaidh go mbeadh ar an gcróinéir scrúdú iarbháis a dhéanamh. Is scrúdú speisialta liachta ar an gcorp é seo. Tuigeann cróinéirí an imní a d'fhéadfadh a bheith ort faoi seo agus féadfaidh siad insint duit cén áit a bhfaighidh tú an t-eolas a chuideoidh leat a bhfuil ag tarlú a thuiscint. Tabharfaidh cróinéirí torthaí an scrúdaithe seo duit ar tháille socraithe, má lorgaíonn tú iad;
- **scaoileadh chun adhlactha** – déanfaidh cróinéirí a ndícheall corp an duine éagtha a scaoileadh chun adhlactha gan aon mhoill nach gá. Inseoidh siad duit an dáta agus an t-am ar dóigh go scaoilfean an corp;
- **coistí cróinéara** – cuirfidh cróinéirí coiste cróinéara ar bun a luaithe agus is féidir tar éis an bháis. Is fiosrú é coiste cróinéara faoin gcúis a bhí le bás obann, gan mhíniú nó bás foréigneach. De ghnáth, cuirfidh an Garda Síochána dáta, am agus áit an choiste cróinéara in iúl duit a luaithe agus is féidir. Ag an gcoiste cróinéara, féadfaidh cróinéirí a mhíniú duit cad tá i gceist. Déanfaidh cróinéirí iarracht a bheith chomh íogarach agus is féidir. Mar shampla, féadfaidh go roghnóidh tú an seomra cúirte a fhágáil agus an paiteolaí (dochtúir speisialta a thugann tuairisc ar an scrúdú ar an gcorp ag an scrúdú iarbháis) ag tabhairt fianaise;

- doiciméid – tar éis an choiste cróinéara, féadfaidh tú cóipeanna de dhoiciméid a lorg, mar thuairiscí post-mortem, ó oifig an chróinéara ar tháille socraithe.

I gcás básanna áirithe, mar shampla bás daoine óga agus páistí, d'fhéadfadh go gcuirfeadh cróinéirí ar an eolas tú faoi ghrúpaí tacaíochta agus líonraí áitiúla a bhféadfá dul i dteagmháil leo. Áirítear orthu seo oibrithe sóisialta ag ospidéal éagsúla agus comhairleoirí lucht méala. Ní feidhm dhíreach de chuid an chróinéara í seo.

MURA MBÍONN TÚ SÁSTA LEIS AN TSEIRBHÍS CAD IS FÉIDIR A DHÉANAMH

Má theastaíonn eolas ginearálta uait faoinár gcuid seirbhísí, féadfaidh tú dul i dteagmháil leis an oifig chróinéara iomchuí. Féadfaidh tú ainmneacha, seoltaí agus uimhreacha teileafóin cróinéirí a fháil ó d'údarás áitiúil nó ónár láithreán gréasáin www.coroners.ie.

Féadfaidh tú tuilleadh eolais a fháil freisin trí dhul i dteagmháil leo seo a leanas:

An Fhoireann um Fheidhmiú na Seirbhíse Cróinéara
Teach Átha Luimnigh
Lárionad Gnó IDA
Baile Sheáin
An Uaimh
Co na Mí.
Teil: 046 909 1323
Faics: 046 905 0560
R-phost: csitmail@justice.ie

RÓL AN CHRÓINÉARA

Fiosraíonn cróinéirí an chúis a bhíonn le básanna tobanna, gan mhíniú, básanna foréigneacha nó mínádúrtha sa chaoi gur féidir deimhniú báis a eisiúint.

D'fhéadfadh go mbeadh orthu scrúdú iarbháis a chur ar bun, agus coiste cróinéara ina dhiaidh sin b'fhéidir. Is seirbhís thábhachtach poiblí é seo, go háirithe do theaghlach agus do chairde an duine atá tar éis bás a fháil.

Is éard is coiste cróinéara ann ná fiosrúchán a chuireann cróinéir ar bun go poiblí, agus giúiré in éineacht leis in amanna. Is í aidhm an choiste cróinéara:

- na fíricí faoin mbás a aimsiú;
- na fíricí sin a chur ar an taifead poiblí; agus
- cinntí a dhéanamh faoi:
  - aitheantas an duine éagtha;
  - dáta agus am an bháis; agus
  - an chúis bháis.

Cé go bhféadfadh an cróinéir nó an giúiré moladh ginearálta a dhéanamh agus é d'aidhm acu básanna comhchosúla a chosc, **ní hé a jab siúd é a chinneadh cé air a raibh an locht nó an ndearnadh cion coiriúil.**

Tá an cróinéir neamhspleách i mbun a dhualgais nó a dualgais. Ní féidir athbhreithniú a dhéanamh ar chinntí an chróinéara ach faoin dlí. Mar shampla, féadfaidh duine achomharc a dhéanamh chun na hArd-Chúirte trí iarratas ar Athbhreithniú Breithiúnach.

Tuigean cróinéirí cé go bhfuil a bhfiosrú riachtanach, gur ábhar suaitheadh intinne agus tráma go minic é do theaghlach an íospartaigh. Déanfaidh cróinéirí a gcuid oibre chomh mothálach agus is féidir agus le hómós don duine éagtha, do theaghlaigh faoi mhéala agus do dhaoine eile a ndeachaigh an bás i bhfeidhm orthu.

(Eagrán: Meitheamh, 2010)